

KINNITATUD
Kaitseväe juhataja 11.04.2016
käskkirjaga nr 105

KAITSEVÄE PEASTAAP
Operatiivosakond

KÜLGMIINI M-14
OHUTUSJUHEND

TALLINN
2016

I ÜLDSÄTTED

1. Käesolev ohutusjuhend määrab täpsustatud juhised ohutuse tagamiseks rahuaegse väljaõppe käigus külgniini M-14 käsitlemisel. Juhend on koostatud Kaitseväge ja Kaitseliidu lõhketööde ohutuseeskirja (kinnitatud Kaitseväge juhataja 26.01.2015 käskkirja nr 20 alusel), Rootsi kaitseväes kasutuses oleva külgniini *Fordonsmina 14* ohuala (*M7739-351105 Säkl Spräng 2013*) ja külgniini M-14 tootjaettevõtte Eesti Arsenal OÜ ohutusinformatsiooni alusel.
2. Lisaks käesolevale juhendile PEAB külgniinide käsitlemisel **alati** juhutama Kaitseväge ja Kaitseliidu lõhketööde ohutuseeskirjast, sealhulgas pidades meeles järgmist:
 - 2.1. külgniin on lõhkematerjal, seega peab lahingumiini käsitseja omama kehtivat lõhkaja kvalifikatsiooni;
 - 2.2. külgniini lõhkamiseks peab olema koostatud lõhketööde käsk.

II KÜLJNIINI M-14 LÕHKAMISEKS ETTEVALMISTAMINE JA LÕHKAMINE

3. Rahuaegse väljaõppe käigus valmistatakse külgniin lõhkamiseks ette alljärgnevas järjekorras:
 - 3.1. miin komplekteeritakse ja seatakse üles vastavalt soovitud paigaldamise viisile (kolmjalale, L- alusele või puidukruviga);
 - 3.2. kinnitatakse sihik ning sihitakse miin sihtmärgile;
 - 3.3. fikseeritakse miin kindlalt, et selle sihtimispunkt võimalike kõrvaliste mõjude tõttu ei muutuks;
 - 3.4. vabastatakse detonaator süütleini hoidikust ja valmistatakse hoidik ette süütleini lahti kerimiseks;
 - 3.5. kinnitatakse süütlein külgniini lähedusse (oksale, puutüvele, puidukruviga maasse vms) selliselt, et detonaator ulatub miinini;
 - 3.6. keritakse süütlein lahti varjekohani (initsieerimiskohani), tagades seejuures, et süütleini käiviti iseeneslik initsieerimine on välistatud;
 - 3.7. antakse lõhkamise hoiatussignaal (nt üks pikk vile, signaalrakett);
 - 3.8. kontrollitakse, et miini ohualas ei viibi inimesi, sõidukeid ega muid sinna mittekuuluvaid objekte;
 - 3.9. asetatakse detonaator detonaatori avasse, surudes seda läbi detonaatori ava katva membraani, samas kontrollides, et detonaator on sisestatud ettenähtud ulatuses (vt joonis 1);

Joonis 1. Detonaatori asetuse avas

- 3.10. kontrollitakse, et miin oleks sihitud õigesti;
- 3.11. liigutakse varjekohta (initsieerimiskohta).
4. Punktis 3 loetletud tegevusi võib rohkem kui ühe isiku (nt lahingpaar) olemasolul teha samaaegselt, jälgides seejuures, et detonaator sisestatakse miini pärast hoiatussignaali andmist, ohuala kontrollimist ja süütelini lahti kerimist.
5. Külgmiiin lõhatakse alljärgnevalt:
 - 5.1. antakse lõhkamissignaali (nt kaks pikka vileti) ja varjutakse;
 - 5.2. eemaldatakse süütelini käiviti kaitsesplint;
 - 5.3. hoides ühe käe sõrmedega süütelini käiviti **rihveldatud osast** (joonis 2), tõmmatakse sujuvalt süüturi tõmbeaasast.

Joonis 2. Käte õige asetuse süütelini initsieerimisel

6. Juhul, kui initsieerimissüsteemi käitamiseks kasutatakse tõmbenööri, kehtivad punktides 3 ja 5 sätestatud tegevusjärjekorrast järgmised erisused:
 - 6.1. keritakse lahti süütelini tagades seejuures, et on välistatud süütelini käiviti iseeneslik initsieerimine;
 - 6.2. ühe käega süütelini käiviti korki oma kohale fikseerides eemaldatakse teise käega kaitsesplint, vabastatakse tõmbeaas ja asetatakse splint tagasi omale kohale;
 - 6.3. kinnitatakse initsieerimissüsteem kindlalt puule, oksale vms;
 - 6.4. keritakse initsieerimiskohani lahti tõmbenöör, jälgides, et see ei jääks pinge alla;
 - 6.5. seotakse tõmbenöör initsieerimissüsteemi tõmbeaasa külge;
 - 6.6. antakse lõhkamise hoiatussignaal (nt üks pikk vile, signaalrakett);
 - 6.7. kontrollitakse, et miini ohualas ei viibi inimesi, sõidukeid ega muid sinna mittekuuluvaid objekte;
 - 6.8. sisestatakse detonaator detonaatori avasse, kontrollides, et detonaator on sisestatud ettenähtud ulatuses (vt joonis 1);
 - 6.9. antakse lõhkamissignaal (nt kaks pikka vilet);
 - 6.10. vajadusel varjutakse;
 - 6.11. eemaldatakse süütelini käiviti kaitsesplint;
 - 6.12. initsieeritakse laeng tõmbenöörist tõmmates;
 - 6.13. tõmbenööri kasutamisel PEAB peale käiviti kaitsesplindi eemaldamist miini lõhkama esimesel võimalusel, et vältida miini ootamatut initsieerimist tuule, metsloomade või muude kontrollimatute mõjude tagajärjel.
7. Elektrilise initsieerimissüsteemi kasutamisel lähtutakse lisaks käesolevale juhendile lõhketööde ohutuseeskirjas elektrisüütega lõhkamisele sätestatud nõuetest.
8. Külgniini lõhkamiseks ettevalmistamisel ja lõhkamisel peetakse kinni järgmistest nõuetest:
 - 8.1. miini lõhkamiseks ettevalmistamisel ja lõhkamisel EI TOHI ohualas olla ühtegi lõhketöödega (sh lahinglaskmisega, taktikalise õppusega jmt) mitteseotud isikut;
 - 8.2. lahti keritud süütelini otsas olev käiviti PEAB kuni lõhkamiseni olema lõhketööde läbiviija või tema poolt määratud isiku valve all;
 - 8.3. peale lõhkamise hoiatussignaali andmist EI TOHI ohualas olla ühtegi lõhketööde juhiga kooskõlastamata liikumist (välja arvatud varjendi/kaeviku piirides), kogu isikkoosseis PEAB kandma kaitsevarustust;
 - 8.4. enne detonaatori sisestamist miini PEAB olema veendunud, et miini eesmises ohualas (vt p 11.2.1) ei ole ühtegi inimest, sõidukit ega muud sinna mittekuuluvat objekti;
 - 8.5. miini tagumises ohualas (vt p 11.2.3) võivad peale lõhkamissignaali andmist varjumatult viibida ainult need isikud, kes on seotud miini lõhkamisega.
9. Tõrgete vältimiseks kasutatakse järgmisi meetmeid:
 - 9.1. detonaatori sisestamisel PEAB kontrollima, et see oleks lõpuni sisse lükatud (vt joonis 1), muu komplekti mittekuuluva detonaatori kasutamisel suruda detonaator kindlalt lõpuni;
 - 9.2. süütelini toru EI TOHI murda ega tihedasse sõlme tõmmata;
 - 9.3. ühendades mitu miini omavahel adapteri abil PEAB jälgima, et süütelini torud ja detonaator on adapteris omavahel kindlalt kontaktis ja detonaator adapterisse kindlalt fikseeritud (vt joonis 3);

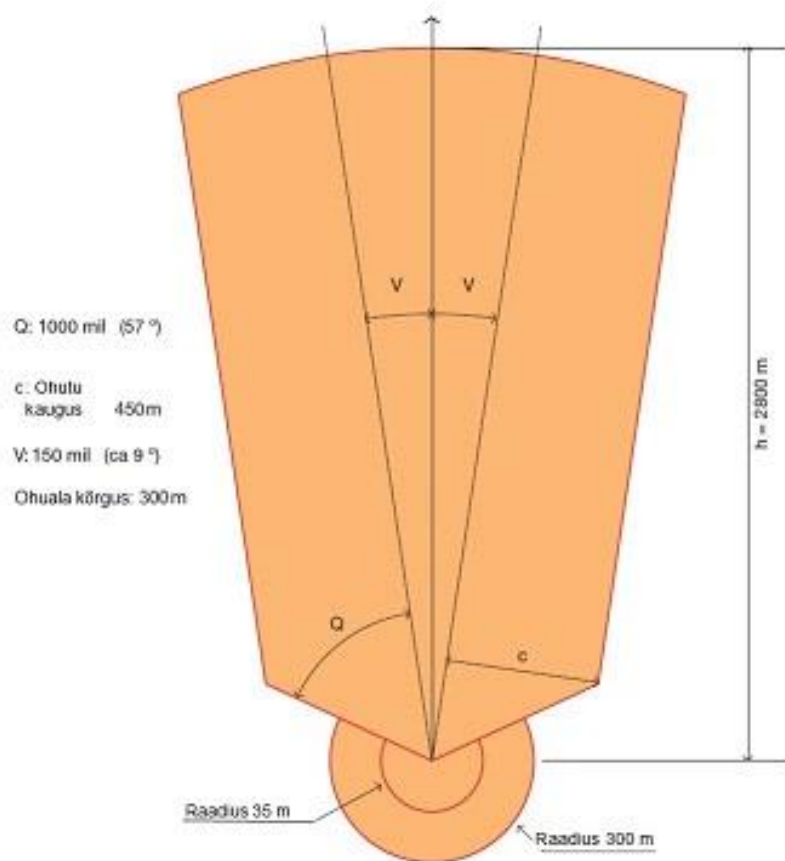
Joonis 3. Detonaatori ja süütelinide ühendamise adapteriga

- 9.4. ühendades mitu miini ja/või kaitselaengut omavahel adapteri abil PEAB jälgima, et süütelinide pikkused adapterist miini/laenguni oleksid võrdsed. Soovitav on selleks ühendada kõik süütelinid adapterisse initsieerimisseadme-poolsest otsast.
10. Juhul, kui külgniini lõhkamisel kasutatakse süütelinide ühendamiseks adapterit, PEAB pärast lõhkamist kontrollima adapterisse sisestatud süütelinide käivitite seisukorda. Vältimaks lõhkamisel mittehävinud käivitite hilisemal käitlemisel vigastuste tekkimist PEAB töökorras käivitid kokku koguma ja esimesel võimalusel hävitama (aktiveerima).

III KÜLGMIINI M-14 OHUALAD

11. Külgniini M-14 ohualad on sätestatud Kaitseväe ja Kaitseliidu lõhketööde ohutuseeskirjas (alapeatükk 6.7 ja lisa 6).
- 11.1. Ülerõhust põhjustatud vigastuste (sh kuulmiskahjustuste) vältimiseks rakendatakse järgmisi ohutuid kaugusi:
- 11.1.1. katmata kuulmise korral avamaastikul vähemalt 300 m miini asukohast;
 - 11.1.2. kaetud kuulmise korral avamaastikul vähemalt 35 m miini asukohast;
 - 11.1.3. viibides miinile lähemal kui 35 m kasutatakse topelt kuulmiskaitset ning PEAB viibima varjendis või kaevikus.

11.2. Kildude laialipaiskumise ohust lähtuvalt rakendatakse joonisel 4 esitatud ohutuid kaugusi:

Joonis 4. Külgniini M-14 ohuala ja ohutud kaugused

- 11.2.1. Külgniini ees sihtimissuunast 9° mõlemale poole moodustub laskesektor (V).
- 11.2.2. Külgniini asukohast sihtimissuunas 57° mõlemale poole (Q) ja 450 m laiuselt mõlemal pool laskesektorit moodustub ohuala (c), kus ei tohi viibida inimesi, sõidukeid ega muid sinna mittekuuluvaid objekte;
- 11.2.3. külgniini tagumises ohualas (punktist 11.2.1 nimetatud alast välja jäävas osas) 300 m ulatuses viibivad inimesed peavad olema varjunud;
- 11.2.4. külgniini tagumises ohualas (punktist 11.2.1 nimetatud alast välja jäävas osas) 35 m ulatuses viibivad inimesed peavad olema varjendis või kaevikus;
- 11.2.5. ohuala kõrguseks on 300 m.

12. Ühelgi juhul EI TOHI viibida lõhkamisel külgniinile lähemal kui **15 m**.